

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **E. T., nar. X**
bytem X

zastoupena: **Mgr. Magdalenou Dvořákovou Cilínkovou**, advokátkou,
vykonávající advokacii jako společník společnosti Advokátní
kancelář Cilínková a spol. s.r.o.,
se sídlem Bolzanova 1, 110 00 Praha 1

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25/1292, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 7. 2022, č. j. X,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, Ústředí (dále jen „žalovaná“) ze dne 27. 7. 2022, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 528/1991 Sb.“), a § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), změněno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 2. 3. 2022, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že se žádost žalobkyně (o změnu výše invalidního důchodu) pro nesplnění podmínek ust. § 56 odst. 1 písm. b), e) a § 39 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“) zamítá.
2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně rozhodl tak, že podle čl. II bodu 13 zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., žalobkyni od 4. 4. 2022 náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně.

II. Žaloba a její podstatný obsah

3. Žalobkyně nesouhlasila s napadeným rozhodnutím ani s prvostupňovým rozhodnutím. Namítla, že lékaři posudkové služby nevěnovali správnou pozornost obsahu žalobkyní předložených lékařských zpráv, ze kterých vyplývá zhoršení zdravotního stavu žalobkyně na těžký stupeň postižení, onemocnění X se rozšířilo z oblasti X i na oblast X a došlo i k vývoji postižení X, kdy žalobkyně trpí X. Zhoršení stavu X vyplývá podle žalobkyně i ze zobrazovacího vyšetření EMG. Podle žalobkyně zcela nesprávně lékaři posudkové služby uvádí, že žalobkyně trpí pouze bolestivým syndromem X.
4. Podle názoru žalobkyně odpovídá její stav těžkým funkčním postižením, těžké postižení více úseků X, s trvalými projevy X, trvalým funkčně významným X, s těžkým poškozením X, závažné X, X, poruchy X, závažné poruchy funkce X, pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity značně omezeny, což odpovídá postižení svalové a kosterní soustavy dle kap. XIII, oddíl E, položka 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 50 - 70 % s tím, že pro další posudkově významná postižení v podobě onemocnění X, X, X a poruchu X je na místě zvýšení o 10 %, což odpovídá invaliditě třetího stupně.
5. Žalobkyně rovněž namítala, že lékaři posudkové služby vůbec nevzali v úvahu dopad aktuálních zdravotních problémů žalobkyně na její schopnost vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. Žalobkyně dochází pravidelně k lékařům, kde řeší i nové zdravotní problémy a zhoršení stavu X. Invaliditu žalobkyně nelze posoudit jako invaliditu II. stupně, která předpokládá částečně zchovalou pracovní schopnost. Žalobkyně však v současné době není a nebude schopna soustavné výdělečné činnosti ani za mimořádných podmínek či na zkrácený úvazek.

6. Žalobkyně nesouhlasila se zařazením hlavní příčiny svého dlouhodobě nepříznivého stavu pod kapitolu XIII, oddíl E, položka 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, ze strany oddělení lékařské posudkové služby žalované.
7. Žalobkyně také považovala zhodnocení jejího zdravotního stavu za nedostatečné a soud by měl přezkoumat zdravotní stav žalobkyně, a to i znalci z oboru zdravotnictví – odvětví posudkové lékařství mimo posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.
8. Žalobkyně závěrem navrhla, aby soud napadené rozhodnutí a prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě nejprve shrnula platnou právní úpravu dopadající na projednávanou věc a zrekapitulovala průběh celého správního řízení předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí.
10. Žalovaná ve svém vyjádření dále s ohledem na namítanou nesprávnost posouzení zdravotního stavu žalobkyně navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, která je příslušná k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobkyně pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.
11. Za současného právního a skutkového stavu věci žalovaná navrhla, aby soud žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl jako nedůvodnou.

IV. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení:
13. Žalobkyně dne 22. 9. 2021 podala u žalované žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Správní orgán I. stupně nechal za účelem posouzení invalidity žalobkyně zpracovat posudek o její invaliditě. Posuzující lékař ve svém posudku ze dne 30. 11. 2021 dospěl k závěru o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 35 %. Na základě tohoto posudku vydal správní orgán I. stupně prvostupňové rozhodnutí, jímž rozhodl tak, že podle čl. II bodu 13 zákona č. 306/2008 Sb, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., žalobkyni od 4. 4. 2022 náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně.
14. Žalobkyně podala dne 27. 4. 2022 včasné námitky proti prvostupňovému rozhodnutí, ve kterých brojila proti podhodnocení poklesu její pracovní schopnosti pouze o 35 % ze strany správního orgánu I. stupně, resp. ze strany posudkového lékaře, a to zejména

zařazením zdravotního postižení žalobkyně, jež je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, do nesprávné položky podle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.

15. V posudku o invaliditě v námitkovém řízení ze dne 30. 6. 2022, č. j. LPS/2022/529-NR-PRH_CSSZ, vypracovaném oddělením lékařské posudkové služby žalované dospěl posuzující lékař MUDr. J. B. k závěru, že se u žalobkyně jedná o pokles pracovní schopnosti o 50 %, a žalobkyně je invalidní pro invaliditu II. stupně. Posuzující lékař shledal, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, které odpovídá míra poklesu pracovní schopnosti 30 % - 40 %. Posudkový lékař volil horní hranici daného rozpětí, kdy takto stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně dále navýšil o 10 % na celkových 50 % z důvodu dalších posudkově významných zdravotních postižení žalobkyně.
16. Na základě posudku o invaliditě v rámci námitkového řízení pak žalovaná vydala napadené rozhodnutí, ve kterém zejména poukázala na závěry a odůvodnění shora uvedeného posudku pro účely námitkového řízení.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“)], na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Rozhodoval přitom po projednání věci, ke kterému nařídil jednání s ohledem na potřebu provést přinejmenším důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.
18. Městský soud v Praze při posouzení dané věci vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
19. Podle ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
20. Ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně. V případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.

21. Z výše uvedené právní úpravy vyplývá, že pojištěnec ve věku žalobkyně má nárok na invalidní důchod za současného splnění dvou podmínek, a sice že se stane invalidním a zároveň získá potřebnou dobu pojištění. Správní orgán není sám oprávněn zkoumat, zda a k jakému datu se žadatel stal, popř. zůstal, invalidním a případně v jakém stupni. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je tak závislé především na odborném lékařském posouzení (viz ust. § 8 odst. 7, 8, 9 zákona č. 582/1991 Sb.). Správní orgán je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek, ze kterého při posouzení nároku na invalidní důchod vychází, splňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost.
22. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.
23. V takovém posudku odborné lékařské komise se pak hodnotí celkový zdravotní stav, dochované pracovní schopnosti pojištěnce a zaujímají se v něm též posudkové závěry o invaliditě a jejím vzniku.
24. V projednávaném případě žalobkyně zpochybňovala závěry posudkového lékaře ohledně míry poklesu její pracovní schopnosti, ze kterých vycházela žalovaná. S ohledem na to soud nechal vypracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, která soudu předložila posudek ze dne 9. 2. 2023, ev. č. SZ/2022/2595-PH-8 (dále jen „posudek MPSV“), který soud provedl jako důkaz při jednání; soud sám není totiž oprávněn zdravotní stav žalobkyně zkoumat, neboť nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především.
25. Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení předseda komise: MUDr. L. K., další lékař: MUDr. J. N. s odborností neurologie, za účasti tajemníka M. P. Z posudku vyplývá, že žalobkyně jednání komise byla přítomna, což umožnilo mimo jiné i její objektivní vyšetření při jednání včetně předložení dalších lékařských zpráv. Komise při zpracování posudku vyšla zejména ze zdravotní dokumentace uvedené na str. 2 a 3 posudku, dokumentace PSSZ, spisu Městského soudu v Praze, nově doložených nálezů a neurologického vyšetření při jednání posudkové komise.
26. Podle komise rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je středně těžké funkční postižení podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, které odpovídá míra poklesu pracovní schopnosti 30 % - 40 %. Komise shledala míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na horní hranici uvedeného rozmezí, tj. 40 %, kterou ve smyslu ust. § 3 vyhlášky o posuzování invalidity dále navýšila o 10 % pro další zdravotní postižení žalobkyně.
27. Z posudku MPSV je dále zřejmé, že komise posuzovala všechny žalobkyní uplatňované zdravotní obtíže a měla k dispozici jim odpovídající lékařské nálezy. Ze všech zdravotních obtíží žalobkyně pak komise zvolila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s největším dopadem na pokles její pracovní

schopnosti středně těžké funkční postižení podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Komise shledala míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na horní hranici uvedeného rozmezí a rovněž v posudku MPSV vysvětlila, proč míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně dále navýšila o 10 % ve smyslu ust. § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Stejně tak komise ve svém posudku vysvětlila, proč ke dni vydání napadeného rozhodnutí nehodnotila zdravotní stav žalobkyně jako odpovídající postižení podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, jak je namítáno v žalobě.

28. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20: *„Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).“* Dále srov. rozsudek ze dne 25. 1. 2019, č. j. 8 Ads 138/2017 – 40: *„Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38).“*
29. V souladu s tímto rozsudkem soud uvádí, že mu nepřísluší hodnotit posudek Ministerstva práce a sociálních věcí z odborného hlediska, neboť k tomu nemá příslušné znalosti, stejně tak nemůže odborně hodnotit ani podklady, ze kterých posudek vychází. Soud může posudek hodnotit pouze z hlediska jeho celistvosti a přesvědčivosti, přitom je nezbytné též posoudit, zda existují jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Soud shledal, že posudek Ministerstva práce a sociálních věcí požadavky úplnosti skutkových zjištění a přesvědčivosti posudkových závěrů o tom, že žalobkyně byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní pro invaliditu druhého stupně (resp. že pokles pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu dosáhl hranice 60 %), splňuje. Posudková komise objektivně a přesvědčivě zdůvodnila svůj závěr při posouzení procentního poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Komise rozhodovala v řádném složení, kromě předsedy komise, posudkového lékaře, byl členem též lékař z oboru neurologie, tedy z oboru souvisejícího s postižením žalobkyně, které bylo shledáno za hlavní příčinu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Z posudku je zřejmé, že posudková komise hodnotila veškerou zdravotní dokumentaci, kterou měla k dispozici a kterou považovala za dostatečnou, jakož i relevanci té, která byla k posouzení též žalobkyní předložena. Komise rovněž žalobkyni objektivně vyšetřila při jednání, kterého se žalobkyně zúčastnila.

30. Soud nemá důvod pochybovat o správnosti závěrů posudku Ministerstva práce a sociálních věcí, neboť se jedná o posudek přesvědčivý, celistvý a úplný. V rámci ústního jednání tento posudek provedl k důkazu o míře poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Žalobkyně k prokázání svého zdravotního stavu navrhla provedení důkazu též znaleckým posudkem znalců z oboru zdravotnictví, odvětví posudkové lékařství, mimo komise Ministerstva práce a sociálních věcí, avšak k tomu soud nepřistoupil s ohledem na ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., podle kterého zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí a za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Soud rovněž nepřistoupil k doplnění posudku MPSV ani k výslechu zpracovatele posudku, jak žalobkyně navrhla ve svém písemném podání ze dne 3. 4. 2023 (na č.l. 39), neboť to pro svoje rozhodnutí v souzené věci nepovažoval za potřebné, když se z posudku MPSV jednoznačně podává, že u žalobkyně došlo ke zhoršení zdravotního stavu, avšak toto nelze zohlednit ke dni vydání napadeného rozhodnutí, nýbrž až v rámci případné nové žádosti doplněné o aktuální nálezy.
31. Žalovaná k posudku MPSV žádné připomínky neuplatňovala a žalobkyně se ustálila nakonec pouze na tom, že postrádá uvedení konkrétního data, ke kterému lze žalobkyni uznat invalidní pro invaliditu III. stupně, jestliže posudková komise dospěla k závěru o zhoršení zdravotního stavu žalobkyně po vydání napadeného rozhodnutí. Posudková komise nicméně vysvětlila, že další zhoršení zdravotního stavu žalobkyně nelze zohlednit, neboť měla posoudit zdravotní stav žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí. To soud považuje za správné vzhledem k zadání ze strany soudu, které vyšlo z ust. § 75 odst. 1 s.ř.s., podle kterého při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud proto neviděl ani potřebu upřesňovat datum, ke kterému lze žalobkyni uznat invalidní pro invaliditu III. stupně, jak žalobkyně navrhovala, jelikož bylo pro něj podstatné konstatování, že toto by přicházelo v úvahu až ke dni po vydání napadeného rozhodnutí. Soud totiž neměl žádný rozumný důvod nerespektovat v případě žalobkyně shora citované ust. § 75 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyni nic nebrání v tom, aby si podala novou žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení jejího zdravotního stavu, při jejíž posuzování již bude žalovaná moci zohlednit případně nově změněný zdravotní stav žalobkyně.

VI. Závěr a náklady řízení

32. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto ji zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.
33. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 24. května 2023

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D. v. r.

samosoudce